

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Daniela Redzic
Alkaissi

Sammanträdesdatum
2026-06-08

FöredragningsPM
Dnr: 26RS3054

Organ
Regionstyrelsen

Svar på remiss Rättssäker samhällsvård för barn och unga SOU 2026:8

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till Socialdepartementet.

Sammanfattning

Region Örebro län har fått möjlighet att lämna synpunkter på utredningen Rättssäker samhällsvård för barn och unga SOU 2026:8. Utredningens uppdrag har varit att föreslå åtgärder för att stärka barnrättsperspektivet i vård enligt LVU. Genom ett tilläggsdirektiv utvidgades uppdraget till att även omfatta vissa frågor om placeringar enligt socialtjänstlagen. I april 2025 redovisades en del av arbetet i ett delbetänkande med en översyn av grunderna för LVU-vård utifrån ett barnrättsperspektiv. I det här slutbetänkandet redovisas utredningens arbete med övriga delar av uppdraget, bland annat förslag för att stärka skydd och rättssäkerhet vid umgänge och när vård upphör, förbättra möjligheterna att besluta om och verkställa omhändertaganden samt att se över behovet av ökad sakkunskap i LVU-ärenden och mål.

Region Örebro län välkomnar utredningens ambition att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten vid vård enligt LVU. Region Örebro län delar utgångspunkten att LVU är en skyddslagstiftning där barnets bästa ska ges tydligare genomslag i både beslut och tillämpning. Flera av förslagen bedöms kunna bidra till mer ändamålsenliga och rättssäkra processer. Samtidigt medför de konsekvenser för regional hälso- och sjukvård, särskilt inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och annan specialiserad barnsjukvård, som behöver tydliggöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Daniela Redzic
Alkaissi

Sammanträdesdatum
2026-06-08

FöredragningsPM
Dnr: 26RS3054

En central invändning gäller otydlig ansvarsfördelning. Utredningen bygger på samverkan men klargör inte tillräckligt gränsdragningen mellan kommunens ansvar enligt LVU och regionens ansvar för hälso- och sjukvård. Det finns en påtaglig risk att förväntningarna på exempelvis BUP ökar utan tydliga uppdrag, finansiering eller gemensamma överenskommelser, vilket kan leda till oönskade variationer och undanträngningseffekter i ett redan ansträngt system. Förslagen om ökat inslag av sakkunskap från hälso- och sjukvården kan innebära ökade krav på snabba bedömningar, skriftliga yttranden och deltagande i rättsprocesser. Region Örebro län understryker behovet av nationella riktlinjer, utbildningsinsatser, tydlig ansvarsfördelning och statlig finansiering samt att regionernas roll ska vara stödjande och kompletterande – inte beslutande eller huvudansvarig.

Region Örebro län delar utredningens bedömning att obligatoriska drogtester av vårdnadshavare eller föräldrar inför umgänge eller upphörande av LVU inte bör införas. Obligatoriska tester bedöms strida mot grundläggande rättigheter och riskerar att bli schematiska kontrollåtgärder utan tillräcklig barnrättslig grund. Samtidigt kan förslagen leda till att regionens verksamheter i ökad omfattning förväntas genomföra provtagning som saknar medicinsk indikation och i stället tjänar ett kontroll- och beslutsunderlagssyfte. Detta riskerar ökad belastning, etiska utmaningar och otydlig ansvarsfördelning. Ett genomförande förutsätter därför tydliga avgränsningar till provtagning och analys, att regionen inte åläggs bedömningar utanför sitt uppdrag samt att finansiering inte belastar regionerna.

Vidare betonar Region Örebro län vikten av tydliga och rättssäkra avgränsningar av socialnämndens rätt att inhämta uppgifter från hälso- och sjukvården utan samtycke. Det finns risk för uppdragsglidning från vårdens behandlande roll och negativa konsekvenser för förtroende och behandlingsrelation. En fördjupad analys efterfrågas, inklusive barnrättsperspektivet.

Slutligen framhåller Region Örebro län behovet av att förslagen samordnas med närliggande utredningar om barn och unga i samhällsvård, för att möjliggöra en samlad helhetsbedömning.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Daniela Redzic
Alkaissi

Sammanträdesdatum
2026-06-08

FöredragningsPM
Dnr: 26RS3054

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Sammantaget bedöms utredningens förslag kunna bidra till ett stärkt barnrättsperspektiv genom tydligare fokus på barnets bästa och ökad rättssäkerhet i LVU-processer. Förslagen har potential att förbättra beslutsfattandet för barn och unga i utsatta situationer, under förutsättning att de genomförs med tydliga rättssäkerhetsgarantier och tillräcklig samordning mellan berörda huvudmän.

Samtidigt innebär förslagen betydande indirekta konsekvenser för barn genom deras påverkan på hälso- och sjukvårdens uppdrag och förutsättningar. Otydlig ansvarsfördelning, ökade förväntningar på regional hälso- och sjukvård samt risk för undanträngning av vårdinsatser kan i praktiken motverka barnets rätt till bästa möjliga hälsa, kontinuitet i vården och förtroendefulla behandlingsrelationer.

För att till fullo tillgodose barnets rättigheter krävs därför att lagstiftningsarbetet tydliggör gränsdragningen mellan kommunens och regionens ansvar, säkerställer att regionens medverkan är stödjande och kompletterande samt att eventuella nya uppdrag åtföljs av nationella riktlinjer och statlig finansiering. Vidare bedöms det angeläget att utredningens förslag samordnas med andra reformer som rör barn och unga i samhällsvård, för att möjliggöra ett sammanhållet och långsiktigt barnrättsperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Region Örebro län konstaterar också att utredningen inte tillräckligt belyser de regionala kostnads- och kapacitetskonsekvenserna av förslagen som ökat behov av medicinska utlåtanden och yttranden, fler kontakter mellan hälso- och sjukvård, socialtjänst och domstol samt ökad belastning på redan ansträngda specialistresurser.

Region Örebro län anser därför att ett genomförande av förslagen förutsätter att staten tar höjd för ekonomisk kompensation till regionerna och implementeringen sker i dialog med regionerna.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM 2026-06-08 Regionstyrelsen Svar på remiss Rättssäker samhällsvård för barn och unga SOU 2026:8
Förslag till svar på remiss

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Daniela Redzic
Alkaissi

Sammanträdesdatum
2026-06-08

FöredragningsPM
Dnr: 26RS3054

Remissen

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:
Socialdepartementet